

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dydaktyka języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej II (Ćw. audytoryjne), PG_00145716						
Kierunek studiów	Etnofilologia kaszubska (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Justyna Pomierska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia procesu dydaktycznego i organizowania nauczania języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w różnej sytuacji socjolingwistycznej. Przygotowanie nauczyciela do pracy z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu uczenia się i nauczania. Przegląd metod, technik nauczania, form pracy, pomocy dydaktycznych. Integracja wewnątrzprzedmiotowa i międzyprzedmiotowa. Planowanie procesu dydaktycznego: lekcji, cyklu lekcji, układu treści kształcenia danego roku szkolnego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOFL3_K05] jest gotowa by odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	jest gotów planować czynności ucznia i nauczyciela na lekcji	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_K06] jest gotowa by efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu nauczyciela	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka	ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ETNOFL3_U02] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" dla klas szkoły podstawowej (potrafi ułożyć ćwiczenia związane z kształceniem sprawności językowej - przede wszystkim praca nad znaczeniem wyrazu - z uwzględnieniem psychodydaktycznych uwarunkowań procesu dydaktycznego, potrafi sformułować cel lekcji, temat i problem, zakres treści kształcenia i efekty uczenia się), wykorzystuje podstawowy zasób metod i form pracy i wybór pomocy dydaktycznych (w tym podręczniki do języka kaszubskiego w szkole podstawowej, słowniki i gry planszowe), umie znaleźć (opracowania drukowane i zasoby internetowe) i wykorzystać literaturę metodyczną w planowaniu czynności nauczyciela i ucznia na lekcji	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_K04] dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje dobrą atmosferę dla efektywnej pracy	jest gotów do dostosowywania metod pracy do potrzeb uczniów, kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów, kształtowania uczniowskich kompetencji komunikacyjnych i kulturowych, rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_U03] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" dla klas szkoły podstawowej (potrafi ułożyć ćwiczenia do tekstów literackich), dokonuje wyboru tekstów literatury dla uczniów szkoły podstawowej z uwzględnieniem zarówno wieku jak i umiejętności językowych ucznia	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_K02] systematycznie pracuje nad własną kompetencją językową i komunikacyjną	aktywnie pracuje na rzecz edukacji regionalnej (w szkole i podczas wykonywania projektów edukacyjnych)	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu	Podstawa programowa a program nauczania i podręcznik. Właściwa organizacja i planowanie: lekcji, cyklu lekcji. Różne formy pracy poza klasą szkolną. Planowanie j. kaszubskiego ze szczególnym uwzględnieniem roli pracy pozalekcyjnej, współpracy międzyprzedmiotowej i funkcji dydaktycznej wycieczki. Wykorzystanie instytucji kultury w praktyce szkolnej nauczania j.kaszubskiego. Typy i rola konkursów w nauczaniu języka kaszubskiego. Kształcenie sprawności receptywnych i produktywnych ze szczególnym uwzględnieniem pisania opowiadania i opisu. Funkcje kształcące, poznawcze i wychowawcze pracy nad różnymi formami wypowiedzi. Nagłówki, temat i problem wypowiedzi uczniowskiej (ustnej i pisemnej). Ćwiczenia twórcze i odtwórcze, pełne i częściowe. Rodzaje ćwiczeń częściowych w przygotowaniu opisu i opowiadania (konceptyjne, poszukiwawcze, kompozycyjne, redakcyjne). Teksty użytkowe. Ćwiczenia wdrażające, sprawdzające i poprawa. Miejsce ćwiczeń stylistycznych w toku kształcenia. Kształcenie kompetencji czytelniczych i kulturowych. Sposoby przetwarzania tekstów kultury ze szczególnym uwzględnieniem literatury kaszubskiej. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne ucznia a dobór lektury. Strategie wprowadzania tekstu na lekcji. Przygotowanie ćwiczeń do analizy tekstu. Interpretacja głosowa tekstu. Recytacja i występy sceniczne.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	dobra znajomość języka kaszubskiego (w mowie i w piśmie), podstawowa znajomość literatury kaszubskiej, podstawowe umiejętności dydaktyczne		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych)	80.0%	50.0%
	wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowych (napisanie scenariusza lekcji dla wybranej przez prowadzącego klasy)	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. Komorowska M., Metodyka nauczania języków obcych, Wyd. Fraszka edukacyjna Pawłowska R., Metodyka ćwiczeń w czytaniu, Gdańsk 2002 (Opanowanie strategii rozumienia tekstu literackiego). Pomierska J., Bajka kaszubska w edukacji. Podsumowanie projektu dydaktycznego <i>Zwykle niezwykle w krainie bajek kaszubskich</i>, w: <i>Bajki, legendy i podania kaszubskie dawniej i dziś. Materiały pokonferencyjne</i>, red. Dušan-Vladislav Paždjerski, NCK i MPiMK-P, Gdańsk Wejherowo 2016. Pomierska J., Status wyjścia w teren w dydaktyce języka kaszubskiego, <i>Język Szkoła Religia</i>, Tom 13 Nr 4 (2018), s. 68-80. Pomierska J., Czëtôj (dziecóm) pò kaszëbskù. Utwory prozatorskie z kanonu lektur na lekcji języka kaszubskiego w szkole podstawowej, "Języki obce w szkole", DOI:10.47050/jows.2022.3.21-28 Podstawa programowa dla szkoły podstawowej (Dz. U. 2017, poz. 356), a dla szkoły branżowej, liceum i technikum (Dz. U. 2018, poz. 467) + Przykładowe scenariusze lekcji patrz Naji ùczba dodatek edukacyjny do miesięcznika Pomerania Ùczba kaszëbscziégò jãzëka w szkòle. Materialë dlô szkólnëch. Programy, rozkłady, konspekty i scenariusze, Òbróbk W. Czedrowskò, D. Pioch, J. Tréder, Oficyna Czac, Gduńsk 2001. Scenarniczi ùczbów kaszëbscziégò jãzëka, red. R. Wosiak-Śliwa, Wyd. ZK-P, Gdańsk 2011 materiały na www.cke.edu.pl oraz www.skarbnica.kaszubska (tu podręczniki, Naju uczba, artykuły, uchwały RJK, słowniki)
-----------------------	-------------------------	--

Uzupełniająca lista lektur	Badecka-Kozikowska M. , Siedem grzechów głównych nauczycieli języków obcych oraz jak je przekuć w metodyczne cnoty, Wyd. Fraszka edukacyjna 2008. Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005. Edukacja kaszubska. Tradycje, aktualność, perspektywy. Praca monograficzna pod red. A. Kuik-Kalinowskiej i D. Kalinowskiego, ZGZK-P i AP w Słupsku, Słupsk-Gdańsk 2012. Edukacja kaszubska, red. R. Mistarz, CENne praktyki t. VIII, Gdańsk 2018 (pdf dostępny w internecie na stronie CEN w Gdańsku) Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska, 1, pod red. D. Stanulewicz, E. Komorowskiej, B. Afeltowicz, Uniwersytet Szczeciński, Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Rada Języka Kaszubskiego, Szczecin 2016. Kotłarczyk M., Sztuka żywego słowa. Dykcja ekspresja magia, Rzym 1975 lub Podstawy sztuki żywego słowa (instrument dykcja ekspresja), Warszawa 1961 lub najlepiej najnowsze wydanie 2011!! Uzupełnione o niewydane w PRL fragmenty; Kompetencje szkolnego polonisty, t. 1 i t. 2, red. B. Chrzęstowska, Warszawa 1997 (wybór). Obracht-Prondzyński C., Dylematy edukacyjne. Z Kaszubami i Pomorzem na pierwszym planie, Gdańsk 2017. Pakiet metodyczny dla nauczycieli języków obcych [kolejne etapy edukacyjne M.Janicka I etap, M. Kleban II etap, B. Karpetka-Peć, J. Peć III etap] http://bc.ore.edu.pl, tamże: Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej i inne. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2691.. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2690... Pomirska Z., Wygraj z dysleksją, Kielce 2004, Pomirska Z., Wygraj z dysortografią, Kielce 2005. Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. Pawłowska R., Lekcja języka polskiego jako system ćwiczeń, w: O porozumieniu językowym w nauce i szkole, red. A. Lewińska, J. Pomierska, Gdańsk 2005 R. Makarewicz, Kilka uwag o konsepcie lekcyjnym, Prace Językoznawcze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, z. XV/3, 2013, s. http://wydawnictwo.uwm.edu.pl/uploads/documents/czytelnia/prace/Prace15-3.pdf; Polański E., Dydaktyka ortografii i interpunkcji, Warszawa 1983. Pomierska J., Królewionka w pałacu. O korzyściach płynących z Dyktanda Kaszubskiego, w: Język. Tradycja. Tożsamość, pod red. E. Rogowskiej-Cybulskiej i M. Milewskiej-Stawiany, Wyd. UG, Gdańsk 2013, s. 45-51. Seretny A., Lipińska E., ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, Kraków 2005
-----------------------------------	---

		Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, pr. zb. pod red. E. Lipińskiej, A. Seretny, Kraków 2006.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Ułóż ćwiczenie/ ćwiczenia do tekstu... Zaplanuj aranżację sytuacji dydaktycznej dla lekcji, na której będzie czytany wiersz/ opowiadanie... w klasie... Wybierz odpowiedni dla danej klasy zestaw wyrazów dotyczących tematu... + zaplanuj metody pracy nad nowym słownictwem. Dobierz odpowiednie dla klasy/ tematyki lekcji/ predyspozycji językowych uczniów ćwiczenie ortograficzne... Zapisz tok lekcji jako system ćwiczeń dla klasy...	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.